

**ЦЕНТРАЛЬНА СПІЛКА СПОЖИВЧИХ ТОВАРИСТВ УКРАЇНИ
ЛЬВІСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ТУРОПЕРЕЙТИНГ
ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИСТИЧНИХ ПОДОРОЖЕЙ**

**методичні рекомендації до виконання курсової роботи
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за освітньо-професійною програмою “Туризм”
зі спеціальності 242 “Туризм”
денної та заочної форм навчання**

**Львів
Видавництво Львівського торговельно-економічного університету
2020**

Укладачі: д.е.н., проф., Барна М. Ю., к.е.н., доц. Тучковська І. І.

Рецензент: д.е.н., професор, професор кафедри маркетингу Семак Б. Б.

Відповідальний за випуск: Мізюк Б. М., д.е.н., професор, завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи

Рекомендовано до друку Вченою радою факультету товарознавства, управління та сфери обслуговування

Протокол № 9 від 25 червня 2020 р.

© Барна М. Ю.,

© Тучковська І. І.,

© ЛТЕУ,

2021

ВСТУП

Курсова робота – це самостійна науково-дослідницька робота, що синтезує підсумок теоретичної і практичної підготовки в межах вивчення навчальної дисципліни “Туроперейтинг та організація туристичних подорожей” і є формою контролю набутих здобувачем першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою “Туризм” загальних та фахових компетентностей і результатів навчання, які необхідні для виконання професійних обов’язків. Основне завдання курсової роботи – продемонструвати рівень наукової кваліфікації автора, вміння самостійно вести науковий пошук і вирішувати конкретні наукові завдання. Вона, з одного боку, має узагальнюючий характер, оскільки є своєрідним підсумком вивчення дисципліни, а з іншого – це самостійне оригінальне наукове дослідження здобувача, що має практичну цінність для підприємств, організацій, установ.

Метою курсової роботи є глибоке осмислення професійної проблеми, комплексне оволодіння матеріалом, методами наукового дослідження, практичне застосування теоретичних знань при розробці інноваційних пропозицій у галузі готельно-ресторанної справи і прийняття відповідних управлінських рішень.

Запропоновані в курсовій роботі інноваційні рішення мають бути науково обґрунтованими, базуватися на комплексному аналізі існуючої ситуації й прогнозі щодо результатів впровадження пропозицій автора з урахуванням ризиків.

Комплексні завдання, що вирішуються у роботі, мають продемонструвати наявність умінь з організаційно-управлінської, прогнозно-планової, інформаційно-комунікативної, обліково-аналітичної, організаційно-розпорядчої і контрольної діяльності на посадах, передбачених освітньо-професійною програмою, а також здатність до підготовки документів методичного і консультативного характеру.

Робота повинна демонструвати рівень фахової підготовки її автора до наукової та професійної діяльності, а саме:

- ступінь оволодіння теоретичними основами у певній в індустрії туризму;
- вміння узагальнювати й аналізувати наукові джерела і фактичні (статистичні й адміністративні) дані;
- здатність працювати з нормативно-правовими актами;
- здатність використовувати сучасні методики дослідження, напрацьовання різних галузей знань (соціологія, економіка, право, політологія, державне управління) та сучасні інформаційні технології;

- уміння знаходити аналоги вирішення досліджуваних проблем у вітчизняній і зарубіжній практиці, адаптувати їх до конкретного предмета (об'єкта) дослідження;

- здатність до забезпечення інноваційної діяльності в процесі виконання своїх професійних (функціональних) обов'язків;

- готовність здійснювати дії щодо розвитку (або сприяння розвитку) всіх сфер життєдіяльності людини.

В результаті виконання курсової роботи здобувачі оволодівають такими **компетентностями** (відповідно до освітньо-професійної програми):

загальними: здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу; прагнення до збереження навколишнього середовища; здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; здатність працювати в міжнародному контексті; навички використання інформаційних та комунікаційних технологій; навички міжособистісної взаємодії; здатність планувати та управляти часом; здатність працювати в команді та автономно;

фаховими: знання і розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності; здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного); здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання туристичного продукту; розуміння принципів, процесів і технологій організації роботи суб'єкта туристичної індустрії та її підсистем; здатність забезпечувати безпеку туристів у звичайних та складних форс-мажорних обставинах; здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал; здатність використовувати в роботі туристичних підприємств інформаційні технології та офісну техніку; здатність визначати індивідуальні туристичні потреби, використовувати сучасні технології обслуговування туристів та вести претензійну роботу; здатність до співпраці з діловими партнерами і клієнтами, уміння забезпечувати з ними ефективні комунікації; уміння працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу.

Виконання курсової роботи з навчальної дисципліни “Туроперейтинг та організація тури” передбачає формування та розвиток у здобувачів таких **програмних результатів навчання** (відповідно до освітньо-професійної програми):

- розуміння та усвідомлення соціально-економічних явищ та суспільно-економічних процесів;

- володіння концептуальними знаннями теорії і практики організації

туристичної діяльності;

- знання основних характеристик процесу надання послуг туристичними підприємствами; уміння організувати і аналізувати ефективність цього процесу;

- знання принципів організації роботи туристичних підприємств та функцій їх структурних підрозділів;

- уміння організувати ефективну взаємодію всіх підрозділів, та інших структур туристичних підприємств з дотриманням діючих нормативних документів;

- здатність розробляти і застосовувати інноваційні технології обслуговування споживачів туристичних послуг;

- Здатність розробляти нові послуги з використанням інноваційних технологій обслуговування споживачів;

- знання управлінсько-правової та організаційно-економічної системи забезпечення функціонування туристичних підприємств та принципів формування системи адміністративного менеджменту.

I. ВИБІР ТЕМИ ТА ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

У тематику курсових робіт включені найбільш актуальні питання організації роботи підприємств готельного господарства. Тематика може уточнюватися із врахуванням нових завдань, що виникають перед індустрією гостинності в умовах формування власне ринкових відносин.

Здобувач самостійно вибирає тему курсової роботи залежно від своїх наукових інтересів, можливостей збору інформації, рівня теоретичної й практичної підготовки, місця роботи і погоджує її з науковим керівником.

Обравши тему, здобувач подає заяву на ім'я завідувача кафедри (додаток 1) і спільно з керівником узгоджує план та структуру курсової роботи. Заяви зберігаються на кафедрі до захисту виконаних робіт. Погоджений план додається до рукопису.

Тематика курсових робіт розподіляється таким чином, що в межах групи за кожним здобувачем закріплюється індивідуальна тема. Здобувач може вибрати тему курсової роботи, не передбачену рекомендованою тематикою, обґрунтувавши у заяві її вибір і відповідність змісту навчальної дисципліни “Організація готельного господарства”.

Розпочинати виконання курсової роботи за обраною темою здобувач може лише з моменту письмового погодження плану роботи з керівником.

Структура курсової роботи

Курсова робота повинна містити вступ, теоретичний огляд, аналітичну частину, рекомендаційну частину, висновки, список використаних джерел і залучених практичних матеріалів, а також додатки (при потребі).

У вступі (до 2 стор.) слід обґрунтувати актуальність теми, її теоретичне і практичне значення, чітко окреслити об'єкт дослідження і період часу, протягом якого вивчалася практика діяльності обраного об'єкта за матеріалами оперативної й статистичної звітності чи на підставі власних спостережень.

Теоретичний огляд (9-10 стор.) є розширеним реферуванням опублікованих літературних джерел з обраної проблеми і передбачає розкриття суті, змісту й особливостей певної проблеми в контексті навчальної дисципліни.

Аналітична частина (15-20 стор.) включає два підрозділи, в першому з яких (обсягом 6-8 стор.) наводиться організаційно-економічна характеристика підприємства готельного господарства, за матеріалами і на прикладі котрого проводиться дослідження; у другому підрозділі (12-14 стор.) викладаються безпосередні результати основної проблеми, що відповідає темі курсової роботи. Ця частина виконується на конкретному цифровому матеріалі, що здатний повністю розкрити суть аналізованого явища в динаміці, охарактеризувати проблему в цілому (у масштабах обраного регіону чи окремого туристичного підприємства). Ця частина роботи повинна містити таблиці, діаграми, схеми, креслення, розрахунки, що розміщуються за текстом або у вигляді додатків.

У рекомендаційній (узагальнюючій) частині, обсягом до 10 сторінок, окреслюються перспективи подальшого поліпшення роботи аналізованого підприємства в конкретному аспекті, шляхи підвищення ефективності діяльності за рахунок традиційних й інноваційних форм та методів ведення справи.

Висновки (до 4 стор.), сформульовані в курсовій роботі, повинні випливати з її змісту, стисло його відображати. Узагальнені висновки повинні опиратися на фактичний досвід роботи і кореспондувати з матеріалами, взятими з практики роботи підприємства готельного господарства.

Використані література та інші матеріали оформляються в кінці роботи з дотриманням правил бібліографічного опису.

Великі за змістом таблиці, схеми, зразки документів тощо доцільно розміщувати в додатках, що подаються після списку літератури та матеріалів і нумеруються за порядком посилання у тексті курсової роботи.

Загальний обсяг курсової роботи з врахуванням зазначених вимог

повинен становити 45-50 стор. (при використанні комп'ютерної техніки – 35-40 стор.), не враховуючи додатків.

Підбір, вивчення літературних джерел і складання списку використаних джерел і матеріалів

Користуючись послугами бібліотеки та списком рекомендованої літератури, здобувач самостійно підбирає літературу за темою роботи і вивчає її.

Під час написання літературного огляду здобувачі доцільно здійснити конспектування основних джерел з оформленням бібліографічних карток щодо кожного окремого джерела. Такий конспект спростить написання як літературного огляду, так і оформлення списку використаних джерел.

Список використаних джерел й матеріалів оформляється відповідно до правил бібліографічного опису в алфавітному порядку. Під час роботи рекомендується використати не менше 20 джерел, основну увагу звертаючи на найновіші публікації у періодичній (загальноекономічній і спеціалізованій) літературі, що об'єктивно не могли увійти до списку рекомендованої для написання курсової роботи.

Збір і аналіз фактичного матеріалу, його використання для виконання курсової роботи

Курсову роботу необхідно виконувати, використовуючи фактичний матеріал, дані про основні фінансово-господарські підсумки роботи туристичного підприємства. Збиранню фактичного матеріалу, актуального в контексті обраної теми курсової роботи, повинна передувати розробка плану роботи, що включає перелік питань, передбачених для висвітлення в курсовій роботі. Складений і погоджений з керівником план роботи може бути деталізований за підпунктами і має на меті допомогти здобувачу в системному пошуку вихідної інформації. Бажано в цей час підготувати макети необхідних таблиць тощо.

Джерелами інформації, що характеризують практичні аспекти діяльності підприємства, є внутрішні матеріали прогнозного (планового) і звітного характеру (плани, баланси, статистичні звіти, документи первинного обліку, графіки, технологічні схеми тощо), взяті у динаміці за 3-5 останніх років, матеріали власних спостережень. Особливу увагу слід звернути на збір даних для виконання креслень. Для цього необхідно замалювати схему розміщення приміщень, існуюче технологічне планування розміщення обладнання, зробити заміри необхідних розмірів.

Під час обробки, аналізу та узагальнення отриманих практичних

матеріалів і цифрових даних слід використовувати методи економіко-статистичного аналізу із застосуванням комп'ютерних програм з метою виявлення основних тенденцій і закономірностей позитивного й негативного характеру розвитку досліджуваного явища.

Оброблений і проаналізований практичний матеріал використовується здобувачем для написання аналітичної частини, розташовується в тексті роботи або подається у вигляді додатків: таблиць, схем, діаграм, графіків, що відображають основні тенденції розвитку певної проблеми в динаміці за кілька років. Аналітична частина може містити огляд нового вітчизняного або закордонного досвіду роботи в певній галузі, мати при потребі порівняльний характер.

Написання й оформлення курсової роботи

Після вивчення літературних джерел з обраної теми, збирання фактичного й цифрового матеріалу здобувач може розпочинати написання й оформлення курсової роботи.

Послідовність викладу окремих питань визначається складеним планом, що обумовлює необхідність ретельного компонування переліку питань, його максимального обмеження й структуризації.

Написання роботи не передбачає обов'язкового використання всього зібраного матеріалу. Доцільно відібрати основні теоретичні положення, цифрові дані, що найбільш повно й глибоко розкривають конкретне питання, зазначене у плані. У роботі не варто прагнути широкого викладу з висвітленням багатьох супутніх і відокремлених проблем з питань курсу, а доцільно зосередитися на чіткому, обґрунтованому і послідовному розгляді певної конкретної теми.

У викладенні текстового матеріалу не слід допускати дослівного конспектування літературних джерел, варто подати власне розуміння запозичених теоретичних положень певної проблеми, висвітленої різними авторами.

Написання тексту вимагає правильного стилістичного й орфографічного викладу, не може містити довільних скорочень і аббревіатур. Умовні скорочення термінів допускаються тільки в загальноприйнятому написанні.

Цитати або статистичні дані у тексті необхідно обґрунтовувати посиланнями на використані джерела, що вказуються внизу сторінки або за текстом у дужках (у цьому випадку подається порядковий номер джерела у списку і сторінка в ньому). Таблиці, схеми та рисунки повинні мати підписи і порядкову наскрізну нумерацію або за окремими розділами (пунктами плану).

Текстову частину слід писати чітким, розбірливим почерком з однієї

сторони стандартного аркуша формату А-4. Можливе застосування комп'ютерної техніки. При наборі використовують шрифти текстового редактора Word розміром 14 пунктів із міжрядковим інтервалом 1,5.

Технологічні планування повинні бути документально оформлені у вигляді креслень, які виконуються відповідно до вимог стандартів та будівельних норм і правил.

Бажаним елементом курсової роботи є оригінали або копії документів (угод, замовлень, звітної документації), зразки рекламних матеріалів, які дозволяють більш глибоко і наочно описати стан досліджуваної діяльності готельного підприємства. Їх доцільно розміщувати в прикінцевій частині курсової роботи – у додатках, хоча може допускатися і розташування безпосередньо у тексті конкретного розділу (у випадку, якщо обсяг документа складає не більше одного аркуша).

Текст курсової роботи друкують, залишаючи поля: праве – 1 см, ліве – 3 см, верхнє і нижнє – 2-2,5 см.

Вписувати в текст окремі іншомовні слова, формули, умовні знаки можна лише чорним кольором, при цьому щільність вписаного тексту повинна бути наближеною до щільності основного тексту.

Заголовки структурних частин “ЗМІСТ”, ”ВСТУП”, “РОЗДІЛ 1”, ”ВИСНОВКИ” друкують великими літерами симетрично до тексту. Заголовки підрозділів – маленькими літерами (крім першої) з абзацного відступу. Крапка в кінці заголовка не ставиться. Якщо заголовок складається з двох речень, їх розділяють крапкою. Кожну структурну частину курсової роботи починають з нової сторінки.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, підпунктів, рисунків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою курсової роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок, не проставляючи номер. Наступні сторінки нумеруються у правому верхньому куті без крапки в кінці.

Після слова “РОЗДІЛ” ставиться його номер без крапки, потім з нового рядка друкують заголовок розділу. Підрозділи нумерують у межах кожного розділу двома цифрами: перша цифра – номер розділу, а друга – порядковий номер підрозділу, між якими ставиться крапка. В кінці номера підрозділу ставиться крапка, в тому ж рядку друкується назва підрозділу. Пункти нумеруються в межах кожного підрозділу за аналогічним правилом; цей номер складається з трьох цифр, розділених крапками (наприклад, 2.1.1.).

Ілюстрації (схеми, графіки) і таблиці необхідно подавати безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці.

Підписи під ілюстраціями позначаються словом “Рис.” і нумеруються в

межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, її назва та експлікація (текст, що пояснює значення символів, умовних позначень) розміщують послідовно під ілюстрацією.

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують надпис “Таблиця” із зазначенням номера.

Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка.

При перенесенні частини таблиці на інший аркуш над нею пишуть “Продовження табл.” і вказують її номер.

Формули в курсовій роботі (якщо їх більше однієї) нумерують в межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між ними ставлять крапку. Нумери пишуть біля правого поля в одному рядку з формулою в круглих дужках.

Примітки до тексту і таблиць, в яких подається довідкова та пояснювальна інформація (дані), нумерують послідовно в межах однієї сторінки. Якщо приміток на одній сторінці кілька, то після слова «Примітки» ставиться крапка.

Всі помилки й описки необхідно виправити. Кількість виправлень повинна бути мінімальною: на одній сторінці не більше двох виправлень від руки чорним кольором.

У науковому тексті трапляються такі види скорочень: 1) літерні аббревіатури; 2) складноскорочені слова; 3) умовні скорочення за початковими літерами слів; 4) умовні скорочення за частинами слів і початковими літерами.

Літерні аббревіатури складаються з перших (початкових) літер повних найменувань (наприклад, США, СОТ, ЄС тощо). Якщо використовуються не загальноприйняті аббревіатури, а запропоновані автором, при першому згадуванні вони вказуються у круглих дужках після повного найменування, надалі вживаються у тексті без розшифрування або подаються у переліку умовних позначень перед вступом.

Іншим видом скорочень є складноскорочені слова, що утворюються з усічених і повних слів (наприклад, профспілка, райдержадміністрація тощо).

Наведемо кілька загальноприйнятих умовних скорочень, які використовуються при оформленні курсової роботи:

- а) після перерахування (та ін.; тощо);
- б) при посиленнях (див. – дивись, пор. – порівняти);
- в) при позначенні цифрами століть і років (ст., р., рр.).

Ілюструвати курсову роботу необхідно, враховуючи загальний задум, не

використовуючи ілюстрації, які стосуються другорядних деталей тексту. Кожна ілюстрація має відповідати текстові, а текст – ілюстрації. У тексті робиться посилання, що містить порядковий номер ілюстрації. Кожній ілюстрації дають назву, яку розміщують після її номера. За необхідності ілюстрації доповнюють пояснювальними даними (експлікація).

Підпис під ілюстрацією, як правило, має чотири основні елементи:

- найменування графічного сюжету, що позначається скороченим словом “Рис.”;
- порядковий номер ілюстрації, який вказується без знака № арабськими цифрами;
- тематичний заголовок ілюстрації, що містить текст з якомога стислішою характеристикою зображення;
- експлікацію, котра будується так: деталі сюжету позначаються цифрами, які виносяться у підпис, супроводжуючи їх текстом.

Основними видами ілюстративного матеріалу в курсових роботах є схеми та діаграми.

Схема – це зображення, котре передає за допомогою умовних позначень і без збереження масштабу основну ідею явища або процесу, показує взаємозв'язок їх головних елементів.

Діаграма – це один із способів графічного зображення залежності між величинами. Відповідно до форми побудови розрізняють діаграми площинні, лінійні та об'ємні. У курсових роботах найбільш розповсюджені лінійні графіки, а також діаграми – стовпцеві та секторні.

Результати обробки числових даних можна подати у вигляді графіків, тобто умовних зображень величин та їх співвідношень через геометричні фігури, точки, лінії.

Не варто оформлювати посилання на ілюстрації як самостійні фрази, в яких лише повторюється те, що міститься у підписі. В тому місці, де викладається тема, пов'язана з ілюстрацією, розміщують посилання у вигляді виразу в круглих дужках (рис. 5.1) або “...як це показано на рис. 5.1”.

При виборі типу діаграми необхідно враховувати характер вихідних даних і мету побудови, наприклад, для відображення динаміки показників доцільно застосувати лінійний графік або стовпцеву діаграму, а для складу та структури – секторну.

Цифровий матеріал, як правило, оформлюється в таблицях. За змістом вони поділяються на аналітичні та неаналітичні. Аналітичні таблиці є результатом обробки та аналізу цифрових показників. Після таких таблиць переважно робиться узагальнення про нові відомості, яке описується у тексті словами “таблиця дає змогу зробити висновок, що...”, “із таблиці випливає,

що...” і т. д. У неаналітичні таблиці вміщують здебільшого числові дані, необхідні лише для подання інформації або констатації певного стану речей.

Таблиця складається з таких елементів: порядкового номера, тематичного заголовка або назви, заголовків вертикальних граф і горизонтальних рядків.

Розміщують таблицю після першого згадування про неї в тексті. Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на інший аркуш, а з великою кількістю граф можна ділити на частини і розміщувати одну під одною в межах однієї сторінки. Якщо заголовки граф складні, то графи нумеруються, а їхня нумерація переноситься на наступну сторінку.

На всі таблиці курсової роботи повинні бути посилання в тексті, при цьому пишуть “в табл. 6.1” або “див. табл. 6.1”.

Найбільші, а також довгі та громіздкі формули, котрі мають у складі знаки додавання, віднімання, ділення тощо, розміщують в окремих рядках. Це стосується також і всіх нумерованих формул. Для економії місця кілька коротких однотипних формул, відокремлених від тексту, можна подати в одному рядку, а не одна під одною. Невеликі та нескладні формули, що не мають самостійного значення, вписують безпосередньо у тексті.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів треба подавати безпосередньо під формулою у тій послідовності, в якій вони наведені у формулі. Значення кожного символу і числового коефіцієнта записують з нового рядка. Перший рядок пояснення починають зі слова “де” без двокрапки.

Рівняння і формули необхідно відділяти від тексту вільними рядками (не менше одного). Якщо рівняння чи формула не вміщуються в один рядок, їх переносять у наступний після знаків “=”, “+”, “-”, “х”, “:”.

Нумерувати слід лише ті формули, на які є посилання в тексті.

Слід пам'ятати, що формула – це рівноправний елемент речення, тому в кінці формул і в тексті перед ними розділові знаки ставляться відповідно до правил пунктуації. Двокрапку перед ними ставлять, якщо у тексті є узагальнююче слово або цього вимагає побудова речення. Розділовими знаками між формулами у тексті може бути крапка з комою.

Курсову роботу як кваліфікаційну працю оцінюють також за рівнем бібліографічного апарату, котрий характеризує використані автором джерела. Для підтвердження власних аргументів з посиланням на авторитетне джерело або критичного аналізу друкованого твору слід наводити цитати. Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, бо найменше скорочення може викривити зміст, закладений автором. Крім тексту, до цитат належать запозичені таблиці, схеми, діаграми, формули тощо.

Загальні вимоги до цитування такі:

1) текст цитати починається і закінчується лапками та наводиться дослівно, тобто у тій граматичній формі, в якій він поданий у першоджерелі, зі збереженням особливостей авторського написання;

2) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і перекручень думок автора. Пропуск слів і речень у цитаті допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками;

3) кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на першоджерело.

4) при непрямому цитуванні (переказі, викладанні думок інших авторів своїми словами) слід бути максимально точним і коректним, посилатися на першоджерело.

Посилання в тексті курсової роботи роблять відповідно до їх переліку в квадратних дужках [1–7] або [48]. Коли використовуються монографії, статті, інші джерела, що мають великий обсяг, тоді в посиланні необхідно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул, наприклад, [1, с. 25]. Допускається наводити посилання на джерела у виносках, які розміщують у нижній частині сторінки і відокремлюють рискою.

Додатки оформлюють переважно як продовження курсової роботи на наступних сторінках або як окрему частину (книгу) і розміщують у порядку наведення посилань у тексті.

Кожний додаток починається з нової сторінки, йому дають назву, надруковану з великої літери симетрично до тексту. Над заголовком справа з великої літери друкується слово “Додаток” і велика літера українського алфавіту (крім літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ђ), що його позначає.

Текст кожного додатка за необхідністю може бути поділений на розділи і підрозділи, які нумеруються в межах додатка за загальними правилами: А.2, А.2.1. Ілюстрації, таблиці та формули нумеруються в межах кожного додатка: рис. Д.1.2; формула (А.3).

Перед здачею на кафедру робота ретельно вичитується автором з метою усунення помилок і описок. Сторінки повинні містити наскрізну нумерацію, починаючи зі змісту (3 сторінка), погоджений план курсової роботи підшивається перед змістом, але не нумерується. Роботу необхідно зброшурувати (прошити) до реєстрації на кафедрі.

Текст роботи поділяється на окремі розділи, що повинні мати номер і заголовок відповідно до погодженого з керівником-консультантом плану.

Титульна сторінка оформляється відповідно до зразка, поданого в додатку 2. Після титульної сторінки прикріплюється погоджений план, за яким йде зміст роботи (перелік заголовків розділів або параграфів, винесених у

план).

У кінці роботи (після висновків і пропозицій) проставляється дата завершення й особистий підпис здобувача.

Курсова робота здається студентом особисто або надсилається поштою на кафедру для реєстрації у термін, передбачений графіком освітнього процесу і скоординований кафедрою туризму та готельно-ресторанної справи.

Перевірка на наявність плагіату

Академічний плагіат – це оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства. З метою запобігання академічного плагіату курсова робота підлягає перевірці на його наявність відповідно до Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових, навчально- і науково-методичних роботах науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти у Львівському торговельно-економічному університеті.

До захисту допускаються лише ті курсові роботи, у яких унікальність тексту повинна складати не менше 65 %.

Захист курсової роботи

Захист курсової роботи відбувається у присутності призначеної завідувачем кафедри туризму та готельно-ресторанної справи комісії, до складу якої обов'язково входить керуючий курсом і член групи забезпечення зі спеціальності 242 “Туризм”.

З метою успішного захисту, здобувач повинен здати роботу згідно з терміном, отримати позитивний відгук наукового керівника, при цьому попередньо внести необхідні виправлення й доповнення (за необхідності), які виконуються на окремих сторінках без порушення попереднього змісту з обов'язковою нумерацією (наприклад: “доповнення 1, сторінка 2” і т. д.). Доповнення можуть мати дискусійний характер за умови відстоювання здобувачем особисто обґрунтованої позиції щодо розуміння суті певної проблеми.

Під час захисту перед комісією здобувач робить коротку доповідь (до 10 хвилин), у якій викладає мету, зміст і основні результати виконаної курсової роботи. Після доповіді здобувач відповідає на запитання членів комісії із захисту курсових робіт у контексті теми роботи або пов'язаних із нею тем, що можуть задаватися членами комісії з метою виявлення глибини знань і рівня самостійності виконання здобувачем роботи.

Комісія із захисту, виходячи зі змісту роботи, рівня її виконання, попередніх висновків рецензента, зробленої здобувачем доповіді та усних відповідей на поставлені запитання, колегіально приймає рішення про підсумкову оцінку курсової роботи. Кінцева оцінка заноситься у залікову книжку, індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти та екзаменаційну відомість. Роботи, які не здані у встановлені терміни або оцінені за висновком керівника незадовільно (не допущені до захисту), захищаються окремо за наявності дозволу декана факультету в окремо визначені терміни.

Критерії оцінювання курсової роботи

Критерії оцінювання виконання курсової роботи враховують такі чинники: повнота і глибина розкриття обраної теми, дотримання рекомендованої структури та обсягів окремих розділів курсової роботи, рівень самостійності виконання роботи, вміння аналізувати й узагальнювати інформацію теоретичного характеру (використання для аналізу не менше 20 літературних джерел), самостійність дослідження проблеми на прикладі підприємства готельного господарства, яке насправді існує, здатність самостійно визначати способи і шляхи вирішення виявлених проблем діяльності торговельних підприємств, спроможність чітко сформулювати висновки і пропозиції за підсумками дослідження, дотримання вимог щодо оформлення курсової роботи та її окремих елементів.

Критерії оцінювання захисту курсової роботи враховують такі чинники: чіткість і впевненість під час доповіді, наявність презентаційних матеріалів, повнота і глибина відповідей на питання.

Бали в діапазоні [90-100] означають, що здобувач виявив усесторонні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу з дисципліни, передбаченого програмою в межах обраної теми курсової роботи; опрацював основну та додаткову літературу, яка рекомендована програмою; проявив видатні творчі здібності в розумінні, в логічному, чіткому, стислому та зрозумілому трактуванні навчально-програмного матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності. Цей діапазон відповідає оцінці А за шкалою ECTS.

Бали в діапазоні [82-89] означають, що здобувач виявив систематичні та глибокі знання навчального матеріалу з дисципліни в межах обраної теми курсової роботи вище середнього рівня. Він продемонстрував уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою; опрацював літературу, рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та їх значення для подальшої професійної діяльності. Цей діапазон відповідає оцінці В за шкалою ECTS.

Бали в діапазоні [74-81] означають, що здобувач виявив загалом добрі знання навчального матеріалу в межах обраної тематики, але допустив низку помітних помилок; опрацював основну літературу, рекомендовану програмою; показав систематичний характер знань з дисципліни; здатний до їх самостійного використання та поповнення в процесі подальшої навчальної роботи і професійної діяльності. Цей діапазон відповідає оцінці “добре” за національною шкалою та оцінці C за шкалою ECTS.

Бали в діапазоні [64-73] означають, що здобувач виявив знання основного навчального матеріалу в межах обраної теми курсової роботи в обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; виконав завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; допустив значну кількість помилок або недоліків у роботі, принципів з яких може усунути самостійно. Цей діапазон відповідає оцінці D за шкалою ECTS.

Бали в діапазоні [60-63] означають, що здобувач виявив знання основного навчального матеріалу в мінімальному обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; в основному виконував завдання, передбачені програмою і планом курсової роботи; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; допустив помилки у роботі, які він може усунути лише під керівництвом та із допомогою викладача. Цей діапазон відповідає оцінці E за шкалою ECTS.

Оцінювання курсової роботи проводиться за умови виконання таких вимог:

- попереднє оцінювання курсової роботи керівником – максимальна оцінка 50 балів;
- наявність презентації під час прилюдного захисту – максимальна оцінка 10 балів;
- захист курсової роботи перед комісією (відповіді на запитання) – максимальна оцінка 40 балів.

Шкала оцінювання ECTS

Кількість балів за результатами написання і захисту курсової роботи	Підсумкова оцінка за 4-бальною системою	Оцінка за шкалою ECTS
90-100	5 (відмінно)	A
82-89	4 (добре)	B (дуже добре)
74-81		C (добре)
64-73	3 (задовільно)	D (задовільно)
60-63		E (посередньо)
35-59	2 (незадовільно) з можливістю повторного захисту курсової роботи після доопрацювання	FX
0-34	2 (незадовільно) з обов'язковим повторним виконанням курсової роботи на нову тему	F

II. ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

1. Аналіз діяльності монопрофільних та багатопрофільних туристичних операторів українського ринку.
2. Сучасні можливості та перспективи розвитку турагентської діяльності в Україні.
3. Роль туropolерейтингу на сучасному туристичному ринку України.
4. Аналіз сучасного стану, тенденцій і перспектив розвитку туropolерейтингу в регіонах України.
5. Аналіз сучасного стану, тенденцій і перспектив розвитку рецептивного туropolерейтингу в регіонах України.
6. Розробка концепції гостинності підприємства індустрії туризму (на конкретному прикладі).
7. Формування туристичного продукту з урахуванням індивідуального або групового обслуговування.
8. Формування туристичного продукту з використанням традиційних засобів транспорту.
9. Договірна кампанія туристичного оператора з постачальниками транспортних послуг.
10. Договірна кампанія туристичного оператора з підприємствами індустрії гостинності (на прикладі готельного підприємства та підприємства ресторанного господарства).
11. Взаємодія туropolератора і турагента (на конкретних прикладах).
12. Договірна компанія туropolератора з постачальниками послуг (на конкретних прикладах).
13. Особливості формування туристичного продукту в рамках пригодницького туризму.
14. Формування агентської мережі туropolератора.
15. Туристичні формальності і їх роль в організації міжнародного подорожжя.
16. Особливості оформлення віз туropolератором з урахуванням різних категорій туристів і напрямків (на прикладах).
17. Розробка анімаційної програми туристичного обслуговування (на конкретному прикладі).
18. Розробка виставкової кампанії туристичного оператора.
19. Просування туристичним оператором туристичного продукту на ринок.
20. Роль виставкових заходів в просуванні турпродукту на ринок.

21. Порівняльний аналіз виставкової діяльності туроператорів (на конкретних прикладах).
22. Аналіз якості туристичного обслуговування.
23. Забезпечення безпеки туристів в подорожі.
24. Забезпечення безпеки туристів на туристичних маршрутах (на прикладі спортивних, пригодницьких, екологічних турів).
25. Страхування в туризмі як гарантія безпеки під час подорожі.
26. Перспективи розвитку ініціативного і рецептивного туроперейтингу в Україні.
27. Шляхи підвищення якості обслуговування туристів.
28. Особливості обслуговування на підприємствах індустрії туризму різних категорій туристів.
29. Роль страхування в забезпеченні безпеки туристів на внутрішніх і міжнародних маршрутах.
30. Страхова діяльність туроператора.
31. Значення роботи представників туроператорів в системі обслуговування туристів.
32. Розробка методів стимулювання збуту національного туристичного продукту.
33. Формування товарної політики туроператора (на прикладі конкретного туроператора).
34. Туроперейтинг як міжгалузевий комплекс економіки регіонів України.
35. Напрямки державної політики щодо підвищення конкурентоспроможності українського туристичного продукту на світовому рівні.

III. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна література:

1. Агафонова Л. Туризм, готельний та ресторанний бізнес: ціноутворення, конкуренція, державне регулювання : навчальний посібник для студ. вищ. навч. закладів / Л. Агафонова, О. Агафонова; Київський ун-т туризму, економіки і права. – К. : Знання України, 2008. – 351 с.
2. Аріон О. В. Організація транспортного обслуговування туристів : навчальний посібник / О. В. Аріон. – К. : Альтерпрес, 2008. – 192 с.
3. Бабарицька В. К. Менеджмент туризму. Туроперейтинг. Понятійнотермінологічні основи, сервісне забезпечення тур продукту : навчальний посібник / В. К. Бабарицька, О. Ю. Малиновська. – К. : Альтерпрес, 2004. – 288 с.
4. Бабарицька В. К. Менеджмент туризму. Туроперейтинг : навчальний посібник / В. К. Бабарицька, О. Ю. Малиновська. – К. : Альтерпрес, 2009. – 288 с.
5. Балашова Р. І. Обґрунтування собівартості туристичного продукту за методом повних витрат / Р. І. Балашова // Вісн. ДІТБ. – 2009. – № 13. – С. 145-151.
6. Галасюк С. С. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності : навчальний посібник / С. С. Галасюк, С. Г. Нездоймінов. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 178 с.
7. Галасюк С.С. Взаємозв'язок розвитку транспорту та туризму // С. С. Галасюк, К. І. Ободовська. – Науковий вісник ОДЕУ. Всеукраїнська асоціація молодих науковців. – 2008. - № 18 (86).
8. Галасюк С. С. Організація туристичних подорожей та екскурсійної діяльності : навчальний посібник. Друге видання, доповнене і доопрацьоване / С. С. Галасюк, С. Г. Нездоймінов. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. – 248 с.
9. Герасименко В. Г. Організація надання туристичних послуг : навчальний посібник / В. Г. Герасименко, С. С. Галасюк – Одеса : Атлант, 2014. – 242 с.
10. Герасименко В. Г. Організація туристичних подорожей та перевезень : навчальний посібник / В. Г. Герасименко, А. В. Замкова. – Харків : Бурун Книга, 2011. – 135 с.
11. Гуменюк Г. М. Організація туристичних подорожей : Навчально-методичний посібник / Г. М. Гуменюк. – Івано-Франківськ: НАІР, 2014. – 364 с.
12. Данильчук В. Ф. Особенности формирования и развития туристических предприятий : монография / В. Ф. Данильчук; – НАН Украины. Ин-т экономики пром-сти. – Донецк, 2006. – 240 с.
13. Dwyer Larry. International Handbook on the Economics of Tourism / Larry Dwyer. – Edward Elgar Publishing, 2010. – 495 p.

14. Економіка туризму: теорія та практика: підручник / М. П. Мальська, М. Й. Рутинський, С. В. Білоус, Н. Л. Мандюк. – К. : Центр учбової літератури, 2014. – 544 с.
15. Квартальнов В. А. Туризм : підручник / В. А. Квартальнов. – М: Фінанси і статистика, 2002. – 320 с.
16. Кіптенко В. К. Менеджмент туризму : підручник / В. К. Кіптенко. – К. : Знання, 2010. – 502 с.
17. Кифяк В. Ф. Організація туризму: навчальний посібник / В. Ф. Кифяк. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2008. – 344 с.
18. Любівцева О. О. Методика розробки турів [Електронний ресурс] / О. О. Любівцева. – Режим доступу: http://tourlib.net/books_ukr/lubiceva_mrt5.htm.
19. Мальська М. П. Туристичний бізнес: теорія та практика : підручник / М. П. Мальська, В. В. Худо. – [2-ге видання, перероб. та допов.]. – К. : ЦУЛ, 2012. – 368 с.
20. Мальська М. П. Організація туристичного обслуговування: Підручник. Затверджено МОНУ / М. П. Мальська, В. В. Худо, Ю. С. Занько. – К: Знання, 2011.–275с.
21. Михайличенко Г. І. Практика організації туристичних подорожей : навчальний посібник / Г. І. Михайличенко. – К. : КНТЕУ, 2003. – 156 с.
22. Михайличенко Г. І. Організація туристичних подорожей: навч. посіб. / Г. І. Михайличенко, А. Ю. Єременко. – К.: КНТЕУ, 2011. – 392 с.
23. Михайличенко Г. І. Логістика в туризмі: опорний конспект [Текст] : навчально-методичне видання для студентів спеціальності «Менеджмент організацій», проф. спрям. «Менеджмент туристичної індустрії» / Г. І. Михайличенко. – К. : КНТЕУ, 2007.
24. Нездойминов С. Г. Основы круизного туроперейтинга : учебное пособие / С. Г. Нездойминов. – Херсон : Издатель Гринь Д. С., 2013. – 260 с.
25. Організація туристичних подорожей : навчальний посібник / [уклад. : Г. І. Михайличенко, А. Ю. Єременко]. – К. : Київ. нац. торг. екон. ун-т, 2011. – 392 с.
26. Пангелов Б. П. Організація і проведення туристсько-краєзнавчих подорожей / Б. П. Пангелов. – К. : Академвидав, 2010. – 248 с.
27. Смирнов І. Г. Логістика туризму : навчальний посібник / І. Г. Смирнов. – К. : Знання, 2009. – 444 с.
28. Ткаченко Т. І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу : монографія / Т. І. Ткаченко. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006. – 537 с.
29. Туроперейтинг / М. Ю. Барна // Конспект лекцій для студентів напряму підготовки 6.140103 Туризм. Львів: Вид-во ЛТЕУ, 2017. – 96 с.

30. Фастовець О. О. Організація транспортних подорожей та перевезень туристів : навчальний посібник / О. О. Фастовець. – К. : ФПУ, 2007. – 233 с.

31. Чорненька Н. В. Організація туристичної індустрії : навчальний посібник / Н. В. Чорненька. – К. : Атіка, 2006. – 264 с.

Допоміжна література:

32. Барна М. Ю. Економетричне моделювання динаміки туристичних потоків / М. Ю. Барна, Ю. Б. Миронов // Науковий вісник Полісся. – 2017. – № 4 (12). Ч. 1. – С. 165-170.

33. Барна М. Ю. Концептуальні підходи до розвитку культурного туризму / М. Ю. Барна // Актуальні проблеми економіки і торгівлі в сучасних умовах євроінтеграції : матеріали щорічної наукової конференції професорсько-викладацького складу та аспірантів Львівського торговельно-економічного університету / [відповід. за вип.: проф. Семак Б. Б.]. – Львів : вид-во Львівського торговельно-економічного університету, 2017. – С. 62-64.

34. Барна М. Ю. Наукові основи стратегічного розвитку туристичноготельної галузі / М. Ю. Барна, Д. І. Басюк // Вісник Львівського торговельно-економічного університету. [ред. кол.: Куцик П. О., Барна М. Ю., Семак Б. Б. та ін.]. – Львів : Вид-во Львівського торговельно-економічного університету, 2018. – Вип. 54. – С. 15-22.

35. Барна М. Ю. Дослідження ролі інноваційної діяльності в забезпеченні розвитку підприємств туризму / М. Ю. Барна, І. М. Білецька // Науковий журнал Економічний дискурс, м. Кам'янець-Подільський, 2018 № 3. 2018. – С. 60-69.

36. Барна М. Ю. Механізм реалізації стратегії мультисистемного інноваційного розвитку туристичних підприємств України / М. Ю. Барна, І. М. Білецька // Вісник Львівського торговельно-економічного університету / [ред. кол.: Куцик П. О., Барна М. Ю., Семак Б. Б. та ін.]. – Львів : Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2018. – Вип. 56. – С. 112-116. – (Економічні науки).

37. Барна М. Ю. Перешкоди та актуальні механізми державного регулювання розвитку туризму в Україні / М. Ю. Барна // Сталий розвиток туризму на засадах партнерства: освіта, наука, практика : матеріали I Міжнар. наук.-практ. конф., 31 жовт.-1 лист. 2018 р. / [відповід. за вип. : М. Ю. Барна] – Львів : ЛТЕУ, 2018. – С. 13-17.

38. Барна М. Ю. Обґрунтування теоретико-змістовних характеристик організаційно-економічного інструментарію управління інноваційним розвитком підприємств туризму / М. Ю. Барна, І. М. Білецька // Підприємство і торгівля : збірник наукових праць / [редакц. кол.: Куцик П. О., Алопій В. В., Семак Б. Б. та ін.]. – Львів : Видавництво Львівського

торговельно-економічного університету, 2018. – Вип. 23. – С. 31-35.

39. Varva M. The use of resort destinations and event tourism resources. P. 247-253.

40. Функціонування та перспективи розвитку туристичної галузі України : монографія / [за заг. ред. М. Ю. Барни]. – Львів : Видавництво ЛТЕУ, 2018. – 376 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

41. “Про туризм” : Закон України № 324/95-ВР від 15 вересня 1995 року (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр.

42. Про затвердження Ліцензійних умов провадження туроператорської діяльності : Постанова КМУ від 11 листопада 2015 р. № 991 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/991-2015-п.

43. Про затвердження критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження туроператорської діяльності, що підлягає ліцензуванню, та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) Міністерством економічного розвитку і торгівлі : Постанова КМУ від 16 березня 2017 р. № 153 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/153-2017-п.

44. Про затвердження Порядку доведення до споживачів інформації про вид об'єкта туристичної інфраструктури та його категорію : Постанова КМУ від 3 липня 2013 р. № 470 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/470-2013-п.

45. Про затвердження Положення про обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків на транспорті : Постанова КМУ 959 від 14.09.1996 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-96-п.

46. Про затвердження Методики розрахунку обсягів туристичної діяльності : Наказ Державної туристичної адміністрації України, Державного комітету статистики України 12.11.2003 N 142/394 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1128-03.

47. Про затвердження порядку оформлення ваучера на надання туристичних послуг та його використання : Наказ Державної туристичної адміністрації України 06.06.2005 № 50 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0765-05.

48. Офіційний сайт компанії "Амадеус Україна". – Режим доступу : <http://www.amadeus.net.ua/rus/amadeusua.htm>.

49. Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України. – Режим доступу : www.mfa.gov.ua/mfa/ua/publication/content/1865.htm.

50. Програма TACIS. – Режим доступу : http://www.technosoft.kiev.ua/ist/prog_tacis.html.

51. Всесвітня туристична організація. – Режим доступу : <http://www2.unwto.org/>.

52. Туристичний портал. – Режим доступу : <http://www.tour.com.ua>.

Зразок заяви про вибір теми курсової роботи

Завідувачу кафедри туризму та готельно-ресторанної справи
проф. Мізюку Б. М,
здобувача першого (бакалаврського рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою “Туризм”, 4 курсу, денної (заочної) форми навчання

(прізвище, ім'я, по батькові)

ЗАЯВА

Прошу дозволити виконання курсової роботи з навчальної дисципліни “Туроперейтинг та організація туристичних подорожей” на тему: _____

що буде виконана за матеріалами (на прикладі, за досвідом) _____

(вказати назву готельного підприємства, місто, область, регіон тощо)

До заяви додаю план курсової роботи.

Дата

Підпис

Зразок оформлення титульної сторінки курсової роботи

**ЦЕНТРАЛЬНА СПІЛКА СПОЖИВЧИХ ТОВАРИСТВ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра туризму та готельно-ресторанної справа

КУРСОВА РОБОТА

з навчальної дисципліни

“Туроперейтинг та організація туристичних подорожей”

на тему:

Здобувача (здобувачки) першого
(бакалаврського) рівня вищої освіти за
ОПП “Туризм” зі спеціальності 242
“Туризм”, 4 курсу, денної (заочної)
форми навчання

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Львів – 20__ рік